

# Rodzina 500 plus

**Odpowiadamy na najczęściej pojawiające się pytania dotyczące projektu „Rodzina 500+”. Dowiedz się kiedy projekt wejdzie w życie, kto otrzyma wsparcie oraz jak ubiegać się o pieniądze.**

*– Wychodzimy z założenia, że rodzina to nie koszt a inwestycja. Mamy nadzieję, że program „Rodzina 500 plus” pomoże nie tylko tym, którzy mają dzieci, ale także zachęci kolejnych do posiadania pociech – mówi Elżbieta Rafalska, minister rodziny, pracy i polityki społecznej.*

## **Kto otrzyma świadczenie 500 zł?**

Projekt „Rodzina 500+” to system wsparcia rodzin. Świadczenie w wysokości 500 zł będzie wypłacane rodzicom lub opiekunom na każde dziecko do momentu osiągnięcia przez nie 18 lat. Świadczenie ma pomóc częściowo pokryć wydatki na wychowanie dziecka.

W przypadku, gdy ubiegamy się o świadczenie na pierwsze dziecko obowiązywać będzie kryterium dochodowe 800 zł. Jeśli dziecko jest niepełnosprawne kryterium rośnie do 1200 zł. Na drugie i kolejne dzieci próg dochodowy już nie będzie obowiązywać.

Świadczenie wychowawcze otrzymywać mogą rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka. Jeśli dzieckiem lub dziećmi opiekują się oboje rodzice lub opiekunowie, świadczenie otrzyma tylko jedno z nich.

## **Jak otrzymać świadczenie 500 zł?**

Świadczenie wychowawcze 500 zł będzie wypłacał ośrodek pomocy społecznej. Wniosek o to świadczenie będzie trzeba składać co roku w miejscu zamieszkania. O terminie składania wniosku obowiązkowo informować będzie nas organ wydający świadczenie.

Gdy rodzina będzie ubiegać się o świadczenie na drugie i kolejne dzieci nie będzie konieczności dołączania zaświadczenia o dochodach. Jedynie świadczenie na pierwsze dziecko uzależnione będzie od kryterium dochodowego, a więc co roku trzeba potwierdzić fakt nieprzekroczenia tego progu. We wniosku trzeba podać dane osoby starającej się o świadczenie oraz dane dzieci wraz z dodatkowymi zaświadczeniami i oświadczeniami. Jednocześnie gmina sama będzie pozyskiwała podstawowe dane o dochodach, więc nie trzeba będzie już dołączać tych informacji.

Wnioski będzie można składać przez internet. Świadczenie wychowawcze, tak jak wszystkie świadczenia rodzinne, będzie wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przede wszystkim przelewem na konto lub przekazem pocztowym.

### **1. Nie starczy pieniędzy na program „Rodzina 500 plus” – fałsz.**

**Dzięki zmianom w budżecie na 2016 r. będą środki na realizację programu.**

Obecnie zakończyły się prace nad projektem budżetu na rok 2016. Dzięki temu zostaną zabezpieczone środki na wypłaty świadczeń wychowawczych. Trzeba pamiętać, że rodzina to

nie koszt a inwestycja. Program „Rodzina 500+” ma wspierać rodziców i opiekunów w wychowywaniu dzieci. Naszym celem jest także odwrócenie negatywnego spadku urodzeń. Ludność Polski w 2014 r. zmniejszyła się w sumie o prawie 179 tys. osób. Z badań przeprowadzonych w 2015 roku przez Dom Badawczy Maison i Warsaw Enterprise Institute wynika, że Polacy boją się mieć potomstwo ze względu na niewystarczające warunki materialne (74%) oraz z obawy przed ich pogorszeniem (61%). Ważną kwestią jest dla nich także pomoc systemowa państwa. Dzięki świadczeniu 500+ otrzymają stałe wsparcie w codziennym wychowywaniu dzieci.

## **2. Wsparcia nie otrzymają najbiedniejsi - fałsz.**

### **Wspieramy wszystkie rodziny.**

Program „Rodzina 500 plus” to wsparcie dla wszystkich rodzin. Jedynie w przypadku pierwszego dziecka będzie obowiązywało kryterium dochodowe w wysokości 800 zł (1200 zł w przypadku rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi), tak aby pieniądze trafiły do najbardziej potrzebujących. W przypadku drugiego i kolejnych dzieci kryterium dochodowe nie obowiązuje, a pieniądze będą wypłacane do momentu ukończenia przez dziecko 18 lat.

Z danych wynika, że grupą najbardziej narażoną na ubóstwo są rodziny wielodzietne i to one otrzymają największe wsparcie.

Świadczenie wychowawcze będzie wliczało się do dochodu przy staraniu się o pomoc społeczną, podobnie jak w przypadku świadczeń rodzinnych. Trzeba jednak pamiętać, że świadczenie 500 plus nie jest systemem pomocy społecznej. To długofalowy projekt wsparcia polskich rodzin.

## **3. Żeby otrzymać świadczenie, trzeba będzie stać w kolejce – fałsz.**

### **Pieniądze będą wypłacane w sposób dogodny dla rodziców.**

Świadczenie wychowawcze 500 zł będzie wypłacał ośrodek pomocy społecznej. Wniosek o to świadczenie będzie trzeba składać co roku. Świadczenie na pierwsze dziecko uzależnione będzie od kryterium dochodowego, a więc co roku trzeba potwierdzić fakt spełniania tego kryterium. Wnioski będzie można składać przez internet.

Zaświadczenia o dochodach trzeba będzie składać jedynie w przypadku ubiegania się o świadczenie na pierwsze dziecko. Podstawowe dane o dochodach gmina będzie mogła pozyskać sama, wtedy nie trzeba będzie dołączać tych informacji.

Świadczenie wychowawcze, tak jak wszystkie świadczenia rodzinne, będzie wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przede wszystkim przelewem na konto lub przekazem pocztowym.

## **4. Nie wiadomo, czy program w ogóle wejdzie w życie – fałsz.**

### **Program ma wejść w II kwartale 2016 r.**

Ustawa o wsparciu i pomocy dla rodziny „program Rodzina 500 plus”, została już podpisana przez Prezydenta. Program wchodzi do realizacji od 1 kwietnia 2016 roku. Czasu wymaga

także przygotowanie samorządów do zmian. O rodzinie rząd myśli szeroko. Za programem „500+” pójdzie program mieszkaniowy, praca dla ludzi i wyższe wynagrodzenia. To program całościowy przygotowany dla polskich rodzin.

**5. Tysiące urzędników ośrodków pomocy społecznej będzie miało dostęp do informacji o dochodach Polaków – fałsz.**

**Gromadzenie danych o dochodach będzie odbywało się w ten sam sposób, jak w przypadku innych świadczeń.**

W tym zakresie wykorzystane zostaną już przyjęte rozwiązania z zakresu informatyzacji świadczeń rodzinnych umożliwiające gminie samodzielne pozyskanie danych o dochodach osób ubiegających się o świadczenia. Zaproponowane rozwiązania w zakresie gromadzenia danych o dochodach są analogiczne do tych, które stosowane są w świadczeniach z pomocy społecznej oraz w świadczeniach rodzinnych.

Dostęp do podstawowych informacji o dochodach gmina będzie miała jedynie w przypadku tych osób, które starają się o świadczenie na pierwsze dziecko.

#### **Pytania i odpowiedzi**

##### **Kto może otrzymać świadczenie wychowawcze?**

Świadczenie wychowawcze otrzymywać mogą rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni dziecka. Jeśli dzieckiem lub dziećmi opiekują się oboje rodzice lub opiekunowie, świadczenie otrzyma tylko jedno z nich.

##### **Kogo będzie obowiązywało kryterium dochodowe przy ubieganiu się o świadczenie?**

Świadczenie na pierwsze dziecko uzależnione będzie od kryterium dochodowego, a więc co roku trzeba potwierdzić fakt spełniania tego kryterium. Zaświadczenia o dochodach trzeba będzie składać jedynie w przypadku ubiegania się o świadczenie na pierwsze dziecko. Podstawowe dane o dochodach gmina będzie mogła pozyskać sama, wtedy nie trzeba będzie dołączać tych informacji.

##### **Czy osoby o wyższych dochodach również dostaną świadczenie?**

Rodzice bez względu na dochody otrzymają po 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko, a rodziny o dochodach nie wyższych niż 800 zł na osobę w rodzinie (lub 1 200 zł w rodzinach z dzieckiem niepełnosprawnym) także na pierwsze dziecko. Świadczenie wychowawcze będzie przysługiwało do ukończenia 18 roku życia dziecka.

##### **Na jaki czas będzie przysługiwało prawo do świadczenia?**

Prawo do świadczenia będzie ustalane na okres 1 roku – od 1 października do 30 września. Wnioski będzie można składać od 1 sierpnia danego roku.

## **Jak będzie wyglądał sposób składania wniosków i wypłaty świadczeń?**

System będzie maksymalnie uproszczony. Wniosek o świadczenie będzie można złożyć przez Internet, raz w roku. Pierwsze przyznane świadczenie będzie jednak ważne dłużej, aż do 30 września 2017 roku. Dzięki temu rodzice nie będą musieli składać dwóch wniosków w przysłym roku, kiedy Program wejdzie w życie.

Świadczenie wychowawcze 500 zł będzie wypłacał ośrodek pomocy społecznej. Świadczenie wychowawcze będzie wypłacane w sposób dogodny dla rodziców, czyli przede wszystkim przelewem na konto lub przekazem pocztowym.

## **Czy urzędnicy ośrodków pomocy społecznej będą mieli dostęp do informacji o dochodach Polaków, którzy wystąpią o 500 zł zasilku na dziecko?**

Gromadzenie danych o dochodach będzie odbywało się w ten sam sposób, jak w przypadku innych świadczeń. Dostęp do podstawowych informacji o dochodach gmina będzie miała jedynie w przypadku tych osób, które starają się o świadczenie na pierwsze dziecko.

**Fundacja CENEA szacuje, że najuboższe rodziny pobierające zasiłki w ogóle nie zyskają. Zasiłki z pomocy społecznej pobiera w Polsce ponad 1,2 mln rodzin. Jeśli te osoby zdecydują się stanąć w kolejce po dodatek na dzieci, to 340 tys. rodzin straci część pobieranych do tej pory zasiłków. Aż 150 tys. z nich nie zyska zupełnie nic. Rocznie z budżetu na pomoc społeczną idzie 3,5 mld zł. Według CENEA oszczędności dla budżetu mogą dojść do miliarda złotych.**

Program „Rodzina 500+” wprowadza nieobowiązkowe świadczenie. To rodziny będą decydowały, czy bardziej opłacalne dla nich jest nowe świadczenie, czy dotychczasowa pomoc. Program Rodzina 500+ ma na celu objęcie wsparciem wszystkich rodziny oraz zwiększyć ich poczucie bezpieczeństwa.

## **Czy 500 zł to kwota netto czy brutto?**

To kwota od której nie będą odprowadzane żadne składki. To kwota bezpośrednio dla rodziny.

## **Jak zasiłek będzie wypłacany w przypadku rodziców, którzy się rozwodzą?**

Świadczenie przysługiwać będzie temu z rodziców, który z dzieckiem zamieszkuje i na którego utrzymaniu dziecko się znajduje.

## **Jak liczyć dzieci z tzw. patchworkowych związków?**

Jeżeli rodzina obok dzieci z poprzednich związków posiadać będzie jeszcze wspólne dziecko do składu rodziny wliczane będą wszystkie dzieci.

## **Dzieciom, które znajdują się w tzw. pieczy zastępczej, 500 zł nie będzie przysługiwać.**

Dla rodzin zastępczych kierowane jest odrębne wsparcie w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w którym obok licznych dodatków podstawowe

wsparcie kształtuje się na poziomie nie niższym niż 660 zł (rodziny spokrewnione) oraz 1.000 zł (rodziny niespokrewnione).

**Jakie będą konsekwencje uniemożliwienia wywiadu środowiskowego? Sama próba jego przeprowadzenia nie musi się kończyć sukcesem, jeśli strona nie wpuści pracownika socjalnego do domu.**

Przygotowywany przez MRPiPS projekt będzie zawierać przepisy dot. konsekwencji w przypadku nie umożliwienia przeprowadzenia wywiadu środowiskowego.

**Czy kwota świadczenia będzie waloryzowana?**

Rada Ministrów będzie mogła podnieść kwotę świadczenia w oparciu o wskaźniki wzrostu inflacji.

**Czy kryteria dochodowe będą weryfikowane?**

Tak, co trzy lata. Pierwsza weryfikacja planowana jest na 1 października 2019 r.

**Jak można udowodnić, że świadczenie jest wydatkowane niegodnie z przeznaczeniem?**

Nikt nie będzie sprawdzał ani nadzorował każdej rodziny w zakresie tego jak wydaje świadczenie wychowawcze. Ustawa zawierać będzie jednak, możliwe do zastosowania w nadzwyczajnych sytuacjach, mechanizmy zapobiegania wydatkowaniu świadczenia niezgodnie z jego przeznaczeniem. Będzie to takie samo rozwiązanie jak obowiązujące od wielu lat w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Przede wszystkim, w przypadku sygnałów o marnotrawieniu świadczenia, u rodziny będzie mógł zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy, aby ustalić jak wygląda sytuacja w danej rodzinie.

**Kto otrzyma świadczenie?**

Wsparcie finansowe otrzymają rodzice i opiekunowie dzieci do 18 roku życia. Każda rodzina z minimum dwojgiem niepełnoletnich dzieci będzie mogła otrzymać 500 zł na drugie i każde kolejne dziecko. W przypadku rodzin z dochodem poniżej 800 zł na osobę wsparcie otrzyma każde dziecko, także jedynek. Dla rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym kryterium dochodowe wzrasta do 1200 zł.

**Kogo będzie obowiązywało kryterium dochodowe przy ubieganiu się o świadczenie?**

Kryterium dochodowe będzie dotyczyło tylko rodziców lub opiekunów wnioskujących o świadczenie na pierwsze dziecko. Aby uprościć proces składania wniosków, podstawowe dane o dochodach gmina będzie mogła pozyskać sama.

**Czy samotni rodzice również dostaną wsparcie z Programu?**

Świadczenie otrzyma każda rodzina bez względu na stan cywilny rodziców. Otrzymają je zatem zarówno rodziny, w których rodzice są w związku małżeńskim jak i rodziny niepełne oraz rodzice pozostający w nieformalnych związkach. Rodziny niepełne, obok świadczenia wychowawczego mogą też otrzymać świadczenia wypłacane z Funduszu Alimentacyjnego czy specjalny dodatek z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

### **Czy Program Rodzina 500plus dotyczy także dzieci adoptowanych?**

Tak, świadczenie będzie przysługiwać na takich samych zasadach jak w przypadku dzieci biologicznych.

### **Jak będzie obliczany dochód na osobę w rodzinie w przypadku dziecka niepełnosprawnego?**

W przypadku dziecka niepełnosprawnego kryterium dochodowe na pierwsze dziecko będzie wynosiło 1200 zł. W takim przypadku brane będą pod uwagę pozostające na utrzymaniu dzieci do ukończenia 25 roku życia. Dodatkowo, wliczane też będą dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna.

### **Czy rodziny mieszkające za granicą będą mogły pobierać świadczenie?**

Program Rodzina 500 plus jest zgodny z dotychczasową, unijną praktyką koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Pozwala ona ograniczyć przypadki nienależnego pobierania świadczeń przez osoby mieszkające za granicą. Projekt ustawy przewiduje, że świadczenie nie będzie przysługiwać, jeżeli rodzinie przysługuje za granicą świadczenie o podobnym charakterze, za wyjątkiem sytuacji, gdy przepisy o koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy przewidują inaczej. Zgodnie z projektem Programu Rodzina 500plus, rodzice składający wniosek o przyznanie świadczenia są zobowiązani do informowania o każdej zmianie mającej wpływ na prawo do tego świadczenia, w tym również o zmianie miejsca zamieszkania. Jeśli rodzic przebywa w innym państwie UE i złoży tam wniosek o świadczenia rodzinne, tamtejszy organ informuje o tym fakcie marszałków województw w Polsce. Marszałek zaś przekazuje te informacje do właściwej gminy.

### **Czy projekt zakłada kontrolę wydatkowania przyznanych środków?**

Nie traktujemy rodzin Polaków jako rodziny patologiczne. Szanujemy autonomię rodziny i wierzymy, że ona najlepiej wie, czego dziecku potrzeba.

Projekt ustawy zawiera możliwe do zastosowania w nadzwyczajnych sytuacjach, mechanizmy zapobiegające marnotrawieniu świadczeń lub zapobiegania wydatkowaniu świadczenia niezgodnie z jego przeznaczeniem. Będzie to takie samo rozwiązanie jak obowiązujące od wielu lat w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

W przypadku sygnałów o marnotrawieniu świadczenia, u rodziny będzie mógł zostać przeprowadzony wywiad środowiskowy, aby ustalić jak wygląda sytuacja w danej rodzinie. Urzędnicy pomocy społecznej z reguły wiedzą, gdzie mogą być problemy, sytuacje patologiczne w rodzinie. Jeśli coś będzie nie tak, pracownik organu wypłacającego świadczenie 500 zł, na podstawie informacji od pracownika socjalnego, będzie mógł zamienić gotówkę na pomoc rzeczową: np. na jedzenie, ubrania, lekarstwa itp.

### **Jak otrzymać świadczenie?**

Wystarczy złożyć wniosek – przez Internet lub osobiście w ośrodku pomocy społecznej. Osoby najuboższe ubiegające się o wsparcie na pierwsze dziecko, dołączają do wniosku oświadczenie o dochodach. Świadczenie zostanie przekazane bezpośrednio na konto wskazane przez rodzica lub przekazem pocztowym.

### **Kiedy można złożyć wniosek?**

Wnioski będzie można składać od momentu startu programu. Jeśli wniosek zostanie złożony w ciągu pierwszych 3 miesięcy, rodzice dostaną wyrównanie wstecz – pozwoli to uniknąć kolejek i zapewni płynność wypłat. W kolejnych miesiącach świadczenie będzie wypłacane od miesiąca, w którym rodzice złożyli wniosek. Do programu będzie można dołączyć w dowolnym momencie.

### **Na jaki czas będzie przysługiwało prawo do świadczenia?**

Prawo do świadczenia będzie ustalane na okres 1 roku. Pozwoli to na bieżąco weryfikować prawa do świadczeń.

**Czy rodzinie z jednym dzieckiem, której dochód przekracza 800 zł, urodzi się drugie dziecko i tym samym dochód na osobę spadnie poniżej 800 zł, będzie przysługiwało wsparcie na dwoje dzieci?**

Tak, do ukończenia przez nie 18 roku życia.

**Czy rodzice dostaną 500 złotych na drugie dziecko, w przypadku gdy pierwsze skończyło 18 lat, ale nadal pozostaje na ich utrzymaniu?**

Dziecko do 25 r.ż., które nadal mieszka z rodzicami, jest uwzględniane przy obliczaniu dochodu na osobę w rodzinie. Dzięki temu jego młodszy brat lub siostra może nadal otrzymywać wsparcie, jeśli dochód na osobę nie przekroczy 800 zł (1200 zł w przypadku dziecka niepełnosprawnego).